

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол №10 від
«11» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КЛІЄНТ-ЦЕНТРОВАНА ТЕРАПІЯ»

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність С4 «Психологія»

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: вибіркова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Залік (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>3</u>	<u>6</u>	<u>20</u>	<u>16</u>	<u>54</u>	<u>90</u>	<u>6</u>

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», спеціальності С4 Психологія, затвердженої вченою радою ЗФУУ (протокол № 10 від «11» червня 2025 року)

Програму навчальної дисципліни розробив:

Доктор психологічних наук, професор
професор кафедри психології

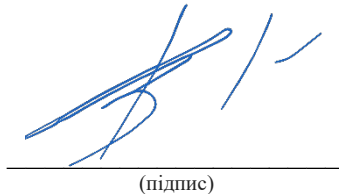

Л. Карамушка

Робочу програму обговорено та затверджено на засіданні кафедри психології

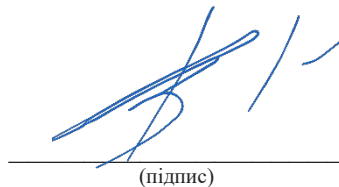
Протокол № 9 від “21” травня 2025 року

Завідувач кафедри психології

І. Клименко

Гарант ОПП «Психологія»

І. Клименко

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань – С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»	Статус дисципліни вибіркова Мова навчання Українська	
Змістових модулів - 2	Спеціальність: С4 Психологія Освітньо-професійна програма «Психологія»	Рік підготовки	
		3-й	
		Семестр	
			6-й
Загальна кількість кредитів/годин - 3/90		Лекції (год.)	
		20	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 год.;	Ступень вищої освіти - Бакалавр	Практичні(год.)	
		16	
		Самостійна робота(год.)	
		54	
		Всього	
		90	
		Вид контролю	
			Залік

2.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Клієнт-центрована терапія» є формування у здобувачів вищої освіти знання про теоретичні засади клієнт-центрованої терапії, розвинути навички застосування її принципів у психологічному консультуванні та психотерапевтичній практиці.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завдання спрямовані на формування високого рівня професійної компетентності у здобувачів освіти, які зможуть ефективно працювати у сфері клієнт-центрованої терапії:

- Охарактеризувати історичні витоки та розвиток клієнт-центрованої терапії.
- Визначити основні поняття та принципи підходу К. Роджерса.
- Розкрити значення емпатії, автентичності та безумовного прийняття у терапії.
- Описати структуру терапевтичного процесу та роль психолога.
- Проаналізувати техніки активного слухання та відображення почуттів.
- Визначити етичні засади клієнт-центрованої практики.

- Дослідити сучасні модифікації та інтегративні підходи у клієнт-центрованій терапії.
- Сформувані практичні навички застосування клієнт-центрованих методів у консультуванні.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни.

Для успішного засвоєння дисципліни «Клієнт-центрована терапія» студентам необхідно мати ґрунтовні знання з таких предметів:

Пререквізіти:

- Феноменологія в психології та психотерапії — дисципліна, що досліджує феноменологічний підхід до розуміння психіки та його застосування у психотерапевтичній практиці.
- Напрямки сучасної психотерапії. Інтеграція, діалог — курс, присвячений аналізу сучасних психотерапевтичних шкіл, їхньої взаємодії та можливостей інтеграції у професійній діяльності психолога.
- Індивідуальна та групова терапія — дисципліна, що вивчає методи психотерапевтичної роботи з клієнтами у форматі індивідуальних консультацій та групових занять, акцентуючи увагу на динаміці міжособистісної взаємодії.
- Психологія особистості — досліджує структуру, динаміку та індивідуальні особливості психіки, що визначають поведінку й розвиток особистості.

Постреквізіти:

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах та професійних сферах:

- Клінічна практика — дисципліна, що забезпечує інтеграцію теоретичних знань і практичних навичок у реальних умовах професійної діяльності психолога.
- Психологія сім'ї та подружжя — курс, присвячений дослідженню закономірностей розвитку сімейних і подружніх стосунків та методів психологічної допомоги сім'ї.
- Рівні психологічних втручань в психосоціальному супроводі — дисципліна, що вивчає структуру, етапи та інтенсивність психологічних інтервенцій у процесі психосоціальної підтримки клієнтів.
- Психологічний супровід військовослужбовців — навчальна дисципліна про теоретичні та практичні засади надання психологічної допомоги військовим у процесі служби, бойових дій та соціальної адаптації.

3. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Клієнт-центрована терапія» складається з двох змістовних модулів:

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи дисципліни

Тема 1. Вступ до дисципліни

Дисципліна відкривається ознайомленням із її предметом, метою та завданнями, що визначають місце курсу у системі психологічних наук. Студенти

отримують уявлення про актуальність теми та її значення для професійної діяльності. Вступ формує базове розуміння структури навчального процесу та очікуваних результатів. Це створює основу для подальшого засвоєння матеріалу.

Тема 2. Історичні витоки та становлення

Розглядаються основні етапи розвитку дисципліни, її історичні корені та ключові концепції. Студенти знайомляться з провідними школами та підходами, які вплинули на формування сучасних методів. Аналіз історії дозволяє зрозуміти логіку становлення дисципліни та її інтеграцію у психологічну практику. Це сприяє формуванню цілісного бачення предмета.

Тема 3. Теоретичні моделі та концепції

У темі висвітлюються базові теорії, що визначають методологію та практику дисципліни. Студенти вивчають різні концептуальні підходи та їхнє застосування у професійній діяльності. Теоретичні моделі допомагають пояснити механізми впливу та ефективність методів. Це забезпечує наукове підґрунтя для практичної роботи.

Тема 4. Основні поняття та категорії

Розглядаються ключові терміни та категорії, що формують понятійний апарат дисципліни. Студенти навчаються правильно використовувати професійну термінологію у практичній діяльності. Поглиблене розуміння понять сприяє точності у діагностиці та консультуванні. Це формує професійну мову майбутнього психолога.

Тема 5. Дисципліна у системі психологічних знань

Тема присвячена визначенню місця дисципліни серед інших напрямів психології та психотерапії. Студенти аналізують її взаємозв'язки з суміжними галузями та практиками. Це дозволяє зрозуміти інтегративний характер дисципліни та її роль у комплексній допомозі клієнтам. Формується системне бачення психологічної науки.

Змістовний модуль 2. Практичні аспекти та застосування

Тема 6. Методи та техніки роботи

У темі розглядаються практичні інструменти та методи застосування дисципліни. Студенти знайомляться з техніками, що використовуються у роботі з клієнтами. Практичні приклади допомагають зрозуміти ефективність різних методів. Це створює основу для формування професійних навичок.

Тема 7. Робота з різними категоріями клієнтів

Тема присвячена особливостям застосування знань у роботі з дітьми, дорослими та сім'ями. Студенти вивчають специфіку психологічної допомоги залежно від віку та соціального контексту. Практичні кейси дозволяють побачити різні підходи до роботи з клієнтами. Це формує гнучкість та адаптивність майбутнього фахівця.

Тема 8. Групові та індивідуальні форми застосування

Розглядаються особливості індивідуальної та групової роботи, їхні переваги та обмеження. Студенти аналізують динаміку групових процесів та індивідуальні стратегії допомоги. Порівняння форм роботи дозволяє обрати оптимальний підхід у конкретних випадках. Це сприяє розвитку професійної компетентності.

Тема 9. Дисципліна у клінічній практиці

У темі висвітлюється застосування методів дисципліни у роботі з психічними та поведінковими розладами. Студенти знайомляться з прикладами використання технік у клінічних умовах. Аналіз практики дозволяє зрозуміти ефективність дисципліни у лікуванні та реабілітації. Це формує навички роботи у медико-психологічному контексті.

Тема 10. Профілактика та розвиток особистості

Тема присвячена використанню дисципліни для профілактики психологічних труднощів та розвитку потенціалу особистості. Студенти вивчають методи формування позитивного мислення та самореалізації. Практичні приклади показують можливості застосування дисципліни у превентивній роботі. Це сприяє розвитку ресурсів та гармонізації особистості.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів і тем для вивчення	Кількість годин			
	денна форма			
	у тому числі			
	усього	лекц	практ	с.р
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи дисципліни				
Тема 1. Вступ до дисципліни Ознайомлення з предметом, метою та завданнями курсу, його місцем у системі психологічних наук.	9	2	1	6
Тема 2. Історичні витоки та становлення Основні етапи розвитку дисципліни, ключові концепції та підходи.	9	2	1	6
Тема 3. Теоретичні моделі та концепції Огляд базових теорій, що визначають методологію та практику.	9	2	1	6
Тема 4. Основні поняття та категорії Визначення ключових термінів, їхнє значення у професійній діяльності.	9	2	1	6
Тема 5. Дисципліна у системі психологічних знань Місце та роль дисципліни серед інших напрямів психології та психотерапії.	9	2	2	5
Змістовний модуль 2. Практичні аспекти та застосування				
Тема 6. Методи та техніки роботи Ознайомлення з практичними інструментами та методами застосування дисципліни.	9	2	2	5
Тема 7. Робота з різними категоріями клієнтів Особливості застосування знань у роботі з дітьми, дорослими, сім'ями.	9	2	2	5
Тема 8. Групові та індивідуальні форми застосування Порівняння індивідуальної та групової роботи, їхні переваги та обмеження.	9	2	2	5

Тема 9. Дисципліна у клінічній практиці Використання методів у роботі з психічними та поведінковими розладами.	9	2	2	5
Тема 10. Профілактика та розвиток особистості Застосування дисципліни для профілактики психологічних труднощів та розвитку потенціалу особистості.	9	2	2	5
Усього, годин	90	20	16	54

5. Тематика практичних та занять з дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи дисципліни

Практичне заняття 1. Ознайомлення з предметом та завданнями дисципліни

- Охарактеризуйте місце дисципліни у системі психологічних наук.
- Назвіть основні мету та завдання курсу.
- Зазначте значення дисципліни для професійної діяльності психолога.
- Опишіть очікувані результати навчання.

Практичне заняття 2. Історичні витоки та становлення дисципліни

- Охарактеризуйте ключові етапи розвитку дисципліни.
- Назвіть провідні школи та підходи, що вплинули на її становлення.
- Зазначте логіку інтеграції історичних концепцій у сучасну практику.
- Перелічте причини важливості знання історії дисципліни.

Практичне заняття 3. Теоретичні моделі та концепції дисципліни

- Охарактеризуйте базові теорії, що лежать в основі дисципліни.
- Назвіть концептуальні підходи та сфери їх застосування.
- Опишіть механізми впливу, які пояснюють ефективність методів.
- Розкрийте значення теоретичних моделей для практичної роботи.

Практичне заняття 4. Основні поняття та категорії дисципліни

- Охарактеризуйте ключові терміни та категорії дисципліни.
- Назвіть приклади професійної термінології, що використовується у практиці.
- Зазначте значення точності у визначеннях для діагностики та консультування.
- Сформулюйте роль професійної мови у діяльності психолога.

Практичне заняття 5. Дисципліна у системі психологічних знань

- Охарактеризуйте місце дисципліни серед інших напрямів психології.
- Назвіть основні галузі, з якими вона взаємодіє.
- Зазначте інтегративний характер дисципліни.
- Розкрийте значення системного бачення психології для практики.

Змістовний модуль 2. Практичні аспекти та застосування

Практичне заняття 6. Методи та техніки роботи у дисципліні

- Охарактеризуйте основні методи роботи з клієнтами.

- Назвіть практичні інструменти, що застосовуються у дисципліні.
- Опишіть приклади ефективності різних технік.
- Сформулюйте значення практики для формування професійних навичок.

Практичне заняття 7. Робота з різними категоріями клієнтів

- Охарактеризуйте особливості роботи з дітьми, дорослими та сім'ями.
- Назвіть фактори, що впливають на психологічну допомогу залежно від віку.
- Опишіть значення соціального контексту у роботі з клієнтами.
- Запропонуйте приклади практичних кейсів для аналізу.

Практичне заняття 8. Індивідуальні та групові форми роботи

- Охарактеризуйте переваги та обмеження індивідуальної роботи.
- Назвіть особливості групових процесів у терапії.
- Опишіть відмінності між індивідуальними та груповими формами допомоги.
- Запропонуйте критерії вибору оптимального формату роботи.

Практичне заняття 9. Застосування дисципліни у клінічній практиці

- Охарактеризуйте можливості дисципліни у лікуванні психічних розладів.
- Назвіть техніки, що використовуються у клінічних умовах.
- Опишіть приклади застосування методів у реабілітації.
- Розкрийте значення медико-психологічного контексту для роботи психолога.

Практичне заняття 10. Профілактика та розвиток особистості

- Охарактеризуйте роль дисципліни у профілактиці психологічних труднощів.
- Назвіть методи формування позитивного мислення.
- Опишіть можливості дисципліни для розвитку потенціалу особистості.
- Запропонуйте приклади превентивної роботи у практиці психолога.

6. Тематика самостійних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійне заняття 1. Ознайомлення з предметом та завданнями дисципліни – Охарактеризуйте предмет та мету дисципліни. – Назвіть основні завдання курсу. – Зазначте значення дисципліни для професійної діяльності психолога. – Опишіть очікувані результати навчання. – Сформулюйте власне бачення актуальності дисципліни.	6

2	Самостійне заняття 2. Історичні витоки та становлення дисципліни – Охарактеризуйте ключові етапи розвитку дисципліни. – Назвіть провідні школи та підходи, що вплинули на її становлення. – Зазначте внесок окремих дослідників у розвиток дисципліни. – Перелічте основні концепції, що інтегрувалися у сучасну практику. – Розкрийте значення історичного аналізу для сучасного психолога.	6
3	Самостійне заняття 3. Теоретичні моделі та концепції дисципліни – Охарактеризуйте базові теорії, що лежать в основі дисципліни. – Назвіть концептуальні підходи та сфери їх застосування. – Опишіть механізми впливу, які пояснюють ефективність методів. – Розкрийте значення теоретичних моделей для практичної роботи. – Сформулюйте приклади використання моделей у професійній діяльності.	6
4	Самостійне заняття 4. Основні поняття та категорії дисципліни – Охарактеризуйте ключові терміни та категорії дисципліни. – Назвіть приклади професійної термінології. – Зазначте значення точності у визначеннях для діагностики. – Опишіть роль термінології у консультуванні. – Сформулюйте власний словник ключових понять дисципліни.	6
5	Самостійне заняття 5. Дисципліна у системі психологічних знань – Охарактеризуйте місце дисципліни серед інших напрямів психології. – Назвіть основні галузі, з якими вона взаємодіє. – Зазначте інтегративний характер дисципліни. – Опишіть приклади її застосування у комплексній допомозі клієнтам. – Сформулюйте висновки про роль дисципліни у системі психології.	5
6	Самостійне заняття 6. Методи та техніки роботи у дисципліні – Охарактеризуйте основні методи роботи з клієнтами. – Назвіть практичні інструменти дисципліни. – Опишіть приклади ефективності різних технік. – Перелічте критерії вибору методів у практиці. – Сформулюйте власні рекомендації щодо застосування технік.	5
7	Самостійне заняття 7. Робота з різними категоріями клієнтів – Охарактеризуйте особливості роботи з дітьми, дорослими та сім'ями. – Назвіть фактори, що впливають на психологічну допомогу залежно від віку. – Опишіть значення соціального контексту у роботі з клієнтами. – Запропонуйте приклади практичних кейсів для аналізу. – Сформулюйте висновки про адаптивність підходів до різних клієнтів.	5

8	Самостійне заняття 8. Індивідуальні та групові форми роботи – Охарактеризуйте переваги та обмеження індивідуальної роботи. – Назвіть особливості групових процесів у терапії. – Опишіть відмінності між індивідуальними та груповими формами допомоги. – Запропонуйте критерії вибору оптимального формату роботи. – Сформулюйте приклади ситуацій для застосування кожної форми.	5
9	Самостійне заняття 9. Застосування дисципліни у клінічній практиці – Охарактеризуйте можливості дисципліни у лікуванні психічних розладів. – Назвіть техніки, що використовуються у клінічних умовах. – Опишіть приклади застосування методів у реабілітації. – Зазначте значення медико-психологічного контексту для роботи психолога. – Сформулюйте власні висновки щодо ефективності дисципліни у клініці.	5
10	Самостійне заняття 10. Профілактика та розвиток особистості – Охарактеризуйте роль дисципліни у профілактиці психологічних труднощів. – Назвіть методи формування позитивного мислення. – Опишіть можливості дисципліни для розвитку потенціалу особистості. – Запропонуйте приклади превентивної роботи у практиці психолога. – Сформулюйте висновки про значення дисципліни для гармонізації особистості.	5
Всього		54

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Клієнт-центрована терапія» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- реферати, презентації;
- залік.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Клієнт-центрована терапія» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	
40%	10%	40%	10%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (5 занять, 5 тем – 5 оцінок). 2. Модульний контроль 1 проводиться на 5 занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання.		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (5 занять, 5 тем – 5 оцінок). 2. Модульний контроль 2 проводиться на останньому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання письмового завдання.	

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-10
2	Проекційний екран	
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	
5	Персональні комп'ютери, ноутбук.	
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі онлайн (за необхідності)	
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Роджерс К. *Становлення особистості: Погляд на психотерапію*. Київ: Видавництво «Основи», 2020.
2. Роджерс К. *Клієнт-центрована терапія: її сучасна практика, наслідки та теорія*. Львів: Світ, 2019.
3. Титаренко Т. М. *Психологічне консультування: гуманістичні підходи*. Київ: Либідь, 2021.
4. Лушин П. В. *Гуманістична психотерапія: теорія і практика*. Київ: УМО НАПН України, 2022.
5. Перун М. Б. *Клієнт-центровані методи у психологічній практиці*. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2023.

Додаткові:

6. Corey G. *Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy*. Belmont: Cengage, 2021.
7. Mearns D., Thorne B. *Person-Centred Counselling in Action*. London: Sage, 2019.
8. Cooper M., O'Hara M. *Person-Centred Therapy: A Clinical Philosophy*. London: Routledge, 2020.
9. Sanders P. *First Steps in Counselling: A Students' Companion*. London: PCCS Books, 2018.
10. Wilkins P. *Person-Centred Therapy: 100 Key Points*. London: Routledge, 2022.

Інформаційні ресурси:

1. [Google Scholar – Person-Centered Therapy](#)
2. [ResearchGate – Publications on Client-Centered Therapy](#)
3. [APA PsycNet – Humanistic and Person-Centered Approaches](#)
4. [ERIC – Educational Resources on Counseling](#)
5. [Українська асоціація психологів](#)
6. [Національна академія педагогічних наук України](#)
7. [Міністерство освіти і науки України](#)
8. [American Psychological Association \(APA\)](#)